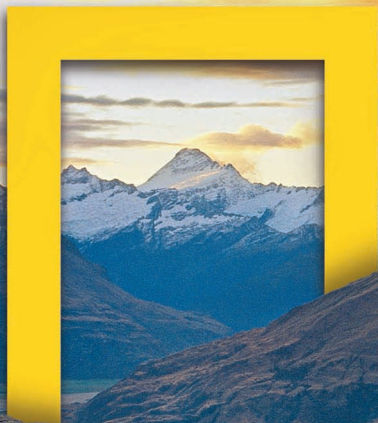

 NATIONAL
GEOGRAPHIC

REISGIDS

nieuw-zeeland

NATIONAL
GEOGRAPHIC

REISGIDS

nieuw-zeeland

Peter Turner
fotografie: Colin Monteath

INHOUD

BEWUST REIZEN 6

■ DE REIS INDELEN 8

■ Geschiedenis en cultuur 12

Nieuw-Zeeland nu 14

Geschiedenis 22

Maoricultuur 34

Kunst en literatuur 38

Eten en drinken 44

Land en landschap 48

■ Auckland en omgeving 54

Auckland 58

Een wandeling door Auckland 60

De omgeving van Auckland 70

De oppermachtige All Blacks 72

■ Northland 76

Auckland tot de Bay of Islands 80

De Bay of Islands 84

Het Verdrag van Waitangi 90

De Far North 94

Kauri Coast 98

■ Midden-Noordereiland 102

Waikato 106

Tijden van oorlog 110

Coromandel Peninsula 113

Bay of Plenty 117

Rotorua 122

Woeste natuur 129

Centraal Plateau 130

Tongariro Alpine Crossing 134

Oostkust 136

Rondrit: East Cape 140

Taranaki en Whanganui 142

■ Wellington en het zuiden 148

Wellington 152

Het zuiden 160

Op zoek naar de ring 162

■ Marlborough en Nelson 166

Marlborough 170

Rondrit: Wairau Valley 174

Nelson 178

Het dierenleven 180

■ Christchurch en Canterbury 188

Christchurch 192

De aardbevingen van

Christchurch 196

Noord-Canterbury 202

Skiën in Nieuw-Zeeland 206

Zuid-Canterbury 208

■ West Coast 214

Westport en omgeving 218

Pioniers 221

Greymouth en Hokitika 222

Gletsjers en het zuiden 226

Gletsjers 230

■ Otago 232

Dunedin en Otago Peninsula 236

Een wandeling door Dunedin 238

Noord-Otago 244

Centraal-Otago 246

Adrenalinestoot 252

■ Fiordland en Southland 256

Fiordland 260

Wandeltocht: Milford Track 264

Southland 268

Rondrit: de Catlins 272

Stewart Island 274

■ REISWIJZER 276

Hotels en restaurants 284

Winkelen 310

Uitgaan 311

Activiteiten 312

REGISTER 314

FOTOVERANTWOORDING 318

BEWUST REIZEN

Verstandige reizigers gaan doelgericht op pad om alles uit hun reis te halen. Door bewust te reizen draagt u bij aan het behoud van de natuur, historie en culturele rijkdom van de plaatsen die u bezoekt. Bovendien verbetert u uw eigen reiservaring.

Hoe reist u bewust?

- Bedenk dat uw aanwezigheid van invloed is op de plaatsen die u bezoekt.
- Besteed uw tijd en geld zodanig dat u iets bijdraagt aan de couleur locale (dat maakt uw verblijf ook interessanter).
- Respecteer het natuurlijke en culturele erfgoed van uw bestemming.
- Respecteer de lokale gebruiken en tradities.
- Toon de lokale bevolking uw waardering voor de interessante of unieke aspecten van hun streek, zoals het landschap, de historische dorpjes en gebouwen, de muziek of het eten.
- Trek af en toe uw portemonnee en steun kleine ondernemers die zich inspinnen om de bijzondere eigenschappen van een plaats te behouden. Zoek naar winkeltjes, restaurants, pensions en reisorganisaties die trots en hart voor hun omgeving uitstralen. Mijd bedrijven die afbreuk doen aan het karakter van een plek.
- Zorg ervoor dat u mooie herinneringen en verhalen mee naar huis neemt, in de wetenschap dat u iets hebt bijgedragen aan het voortbestaan en de ontwikkeling van uw bestemming.

Deze manier van reizen wordt geotoerisme genoemd en valt te omschrijven als 'toerisme dat het geografische karakter van een plek – omgeving, cultuur, uitstraling en erfgoed – en het welzijn van de inwoners ondersteunt of versterkt'. Meer informatie over geotoerisme is te vinden op de website www.nationalgeographic.com/travel/sustainable.

nieuw-zeeland

OVER DE AUTEUR EN DE FOTOGRAAF

Familiebanden en liefde voor de natuur doen **Peter Turner** al meer dan twintig jaar naar het land van de lange witte wolk reizen. Vele malen heeft hij het land voor zijn opdrachtgevers doorkruist. Turner, Australiër van geboorte, journalist van beroep en zwerver van nature, werkte als redacteur, uitgever en journalist in Australië, maar ook voor kranten in Indonesië, Thailand en Brunei. Als reisverslaggever en fotograaf is hij gespecialiseerd in Zuidoost-Azië en Australazië. Hij schrijft voor kranten en tijdschriften in de hele wereld en werkte mee aan ruim twintig reisgidsen.

Colin Monteath woont in Christchurch in Nieuw-Zeeland en is freelance-fotograaf, schrijver en bergbeklimmer. Hij reisde door de poolgebieden en hooggebergten in de hele wereld. In 1983 richtte hij Hedgehog House New Zealand op, een fotobibliotheek gespecialiseerd in foto's van poolgebieden, bergstreken, flora en fauna en reisreportages. Monteath werkte jarenlang in Antarctica en nam deel aan twintig expedities in de Himalaya. Zijn werk bracht hem in tal van landen en op vrijwel alle continenten. Zijn foto's en verhalen verschenen in de *National Geographic*, *Time*, *New Zealand Geographic* en vele andere internationale tijdschriften.

De reis indelen

De natuur heeft de grote eilanden in Australazië rijklijk bedeed met schitterende landschappen: hoge bergen, woestijnen, vulkanen, zeeën, bossen en stranden. Ontdek hoe u het meeste uit uw reis kunt halen.

Nieuw-Zeeland bezit een schitterende natuur en een fascinerende mengeling van twee culturen: in de steden domineert het Engelse erfgoed, maar de samenleving is gevormd door de Maori's. Het land is gastvrij en u vindt er gemakkelijk de weg; bovendien biedt Nieuw-Zeeland goede faciliteiten en tal van buitenactiviteiten, van avonturen in de natuur tot het observeren van wilde dieren.

Een keuze maken

De twee eilanden waaruit Nieuw-Zeeland bestaat zijn vrijwel even groot, ze hebben een eigen karakter en zijn landschappelijk zeer fraai. Als u er slechts een week verblijft, kunt u zich het best tot een eiland beperken, hoewel u ook alleen de topattracties van beide eilanden kunt bezoeken.

Een zevendaagse rondreis voert bijvoorbeeld langs hoogtepunten als Auckland, Rotorua, Christchurch, Mount Cook, Queenstown en Milford Sound, waarna u terugkeert naar Christchurch/Auckland. Op deze route ziet u erg veel; u kunt hem het best als geheel verzorgde reis boeken, inclusief binnenlandse vluchten en bustransfers. Hebt u de tijd om in een rustiger tempo te reizen, dan kunt u prima op eigen gelegenheid per auto rondreizen, maar ook busreizen en binnenlandse vluchten zijn makkelijk te boeken. In twee à drie weken kunt u beide eilanden op uw gemak bezichtigen. In twee weken kunt u alle genoemde hoogtepunten van het Noorder- en Zuidereiland bezichtigen, terwijl u in drie weken of meer nog allerlei andere prachtige plekken kunt bezoeken.

In het noorden beginnen

De hoofdattracties van het Noordereiland zijn de Maoricultuur, de vulkanen en de stranden. Dit eiland heeft meer inwoners en landbouwgebieden – dus meer steden en akkerland – maar er is ook heel veel natuurschoon. Een zevendaagse rondreis over het Noordereiland voert bijvoorbeeld langs Auckland, Bay of Islands, Rotorua, Lake Taupo, Tongariro National Park en Wellington. Met een huurauto kunt u daarnaast nog uitstapjes maken. De busreizen voeren langs de belangrijkste bezienswaardigheden.

De meeste toeristen gaan eerst naar Auckland, de belangrijkste stad van Nieuw-Zeeland, die een prachtige

Maori-houtsnijwerk.

haven heeft. Auckland is een mooie stad aan de Grote Oceaan met tal van attracties, natuurschoon en de beste restaurants, nachtdubs en winkels van het land.

De inheemse Maori's hadden altijd een voorkeur voor het warmere Noordereiland en wie geïnteresseerd is in hun cultuur moet naar Rotorua, ten zuiden van Auckland, een autorit van drie uur. Rotorua, dat ook bekendstaat om zijn geisers en borrelende modderbaden, is dé toeristische trekpleister van het land.

Twee andere attracties op het Noordereiland zijn vanuit Auckland makkelijk bereikbaar: de Bay of Islands, met zijn imposante zeegezichten en rijke historie, ligt op vier uur rijden noordwaarts, het onwaarschijnlijk fraaie vulkaanlandschap van het Tongariro National Park nabij Lake Taupo op vijf uur zuidwaarts.

Wellington, de hoofdstad van het land die vanuit Tongariro op vijf uur rijden zuidwaarts ligt, is veel kleiner dan Auckland, maar ligt zeker zo fraai en heeft een mooie haven. Vanuit deze op de zuidpunt van het Noordereiland liggende stad vertrekken de veerboten naar het Zuidereiland.

Naar het zuiden

De hoofdattracties van het Zuidereiland zijn de Nieuw-Zeelandse Alpen, de fjorden en de gletsjers. De meeste toeristen vinden dat het Zuidereiland de schitterende ongerepte natuur van Nieuw-Zeeland het best samenvat en daarom is dit eiland bij velen favoriet.

Vanuit Auckland, Rotorua en Wellington vertrekken vluchten naar Christchurch, de grootste stad van het Zuidereiland, die met zijn parken een Engelse sfeer uitstraalt. Vanuit Christchurch kunt u over vlak land naar de uitlopers van de imposante Nieuw-Zeelandse

NIET MISSEN:

- Auckland, de City of Sails** 58
- De Bay of Islands, de bakermat van het moderne Nieuw-Zeeland** 84
- Het geothermische Rotorua, een en Maoricentrum** 122
- De vulkanen en trektochten in Tongariro National Park** 131
- Wellington, de hoofdstad van Nieuw-Zeeland** 152
- De walvissen en dolfijnen van Kaikoura** 176
- De Franz Josef Glacier en de Fox Glacier** 227
- De prachtige bergsportplaats Queenstown** 248
- De Milford Sound, per boot of vanuit de lucht** 266

Toeristenbureau

In Nieuw-Zeeland is het nationale i-SITE netwerk van Tourism New Zealand (www.newzealand.com) de belangrijkste informatiebron. Ruim tachtig toeristenbureaus bieden informatie, brochures en hulp bij het reserveren van accommodatie, excursies en vervoer. Helaas hebben de bureaus in de zomer te kampen met topdrukke.

Bovendien zijn i-SITE-bureaus commerciële ondernemingen, gerund door plaatselijke vertegenwoordigers die provisie ontvangen voor de reserveringen, waardoor de verwijzingen eenzijdig

zijn. In bijna alle grote plaatsen vindt u regionale bureaus, die vaak door vrijwilligers worden gerund. Ze maken geen reserveringen maar kunnen wel veel informatie geven.

Het Department of Conservation (DOC) heeft informatieposten in de parken en grotere plaatsen, die gegevens verstrekken over nationale parken en wandelingen. Soms verlenen ze lokale toeristische diensten, zoals accommodatieverhuur, maar meestal maken ze geen reserveringen. Hun website (www.doc.govt.nz) geeft een goed overzicht.

Beste tijd voor een bezoek

De beste tijd voor een bezoek aan Nieuw-Zeeland is de zomer, die van december tot en met februari loopt. De temperaturen zijn dan aangenaam tot warm, de stranden op hun mooist en de nationale parken in de bergen toegankelijk. Van omstreeks kerst tot half maart zijn de grote toeristengebieden vaak overvol en is het lastig om accommodaties en

huurauto's te vinden. U moet voor deze periode zo ruim mogelijk van tevoren reserveren. De tussenseizoenen oktober/november en april/mei zijn koeler, maar veel rustiger en merkbaar goedkoper. Van juni tot september is het laagseizoen, behalve in de skioorden in de Nieuw-Zeelandse Alpen en op Mount Ruapehu op het Noordereiland.

Alpen rijden; deze beboste bergen zijn het hoogst in Aoraki/Mount Cook. U kunt ook via een snelle route over vlak land of via een toeristische, acht uur durende route naar Queenstown rijden, een bruisende stad aan een prachtig, door bergen omringd meer.

De volgende stop moet Milford Sound zijn, dat op zo'n vijf uur rijden van Queenstown ligt; hier kunt u een boottocht over de befaamde, door besneeuwde bergen omringde fjord maken. De wondermooie natuur behoort tot de topattracties van dit land, dat grossiert in natuurschoon. (Voor avonturiers is de befaamde Milford Track een must.)

De overige bezienswaardigheden op het Zuidereiland liggen aan de andere kant van de Alpen, op zes uur rijden van Queenstown, een pittoreske route noordwaarts. De gletsjers Franz Josef en Fox aan de afgelegen West Coast behoren tot de best toegankelijke gletsjers ter wereld; ze liggen in regenwouden dicht bij de zee.

In een week kunt u met een huurauto alle hoogtoppen van het Zuidereiland bezoeken. Wilt u een dag of twee winnen, boek dan een vlucht naar Queenstown en sla Milford, de gletsjers of zelfs Christchurch over.

Als u meer tijd hebt: het Noordereiland

Northland, het 'winterloze noorden' dat op een paar uur rijden van Auckland ligt, is befaamd om zijn mooie stranden en de schitterende zeegezichten langs de oostkust. Een rondrit over Northland vanaf de Bay of Islands voert bijvoorbeeld langs de machtige kauriwouden van de Kauri Coast; wie tijd genoeg heeft, kan langs de reusachtige zandduinen naar Cape Reinga rijden, het noordelijkste puntje van het land.

Een bezoek aan Coromandel Peninsula op anderhalf uur rijden van Auckland is een mooie tweedaagse excursie; de stranden behoren tot de mooiste van het land en het landschap is afwisselend. Verder zuidwaarts langs de oostkust vindt u langs

Foaien

Het geven van foaien is in Nieuw-Zeeland altijd vrijblijvend. Vroeger werden foaien als een buitenlands gebruik, zo niet een regelrechte belediging beschouwd, maar die tijd is voorbij; een fooi geven wordt steeds gebruikelijker. Hoewel niet verplicht, wordt een fooi van 5 tot 10% voor de service in duurdere restaurants op prijs gesteld (maar geef geen fooi als de service beneden peil is). Geef taxi-chauffeurs een fooi door de prijs tot 10% naar boven af te ronden. In dure hotels is het gebruikelijk om het personeel dat uw koffers draagt NZ\$1-2 te geven.

de zonnige Bay of Plenty meer mooie stranden. Wie van vulkanen houdt, mag een expeditie naar het rokende White Island, 48 km uit de kust van Whakatane, niet missen. De East Cape is een afgelegen Maorigebied buiten de toeristische routes, voor autoreizigers een fascinerende omweg door een landelijk gebied. Verder zuidwaarts en landinwaarts zijn de Waitomo Caves met hun gloeiwormen een verplichte stop op weg naar Rotorua. Nadat u in Rotorua de Maoricultuur en geothermische activiteit hebt aanschouwd, kunt u doorrijden naar Lake Taupo, Tongariro National Park en Napier, de prachtige art-decostad aan de oostkust, die midden in een vruchtbare wijnstreek ligt; hierna rijdt u terug naar Auckland

Op de route langs de westkust van het Noordereiland vindt u de ontzagwekkende Fuji-achtige vulkaan Mount Taranaki en de wildernis van de Whanganui River op uw pad.

Als u meer tijd hebt: het Zuidereiland

Op het Zuidereiland zou u Marlborough en Nelson, de zonnige streek in het noorden, kunnen verkennen. De veerboten uit het Noordereiland meren af in Marlborough Sounds, de spectaculairste waterweg van het land, terwijl u in Abel Tasman National Park, op een paar uur rijden ten westen ervan, prachtige stranden en grotten ziet, die u te voet of per boot of kajak kunt verkennen. Andere attracties zijn de bruisende stad Nelson, de goede wijnmakerijen nabij Blenheim en de walvissen en andere wilde dieren waar Kaikoura om bekendstaat.

Het in het zuiden gelegen Dunedin, op vijf uur rijden van Christchurch, was vroeger de belangrijkste stad en veel herinnert nog aan die glorie dagen. Het nabijgelegen Otago Peninsula is interessant voor liefhebbers van zeedieren. In de Catlins verder zuidwaarts wemelt het van de zeehonden, zeeleeuwen, pinguïns.

Op het zuidelijkste puntje van het Zuidereiland, 725 km van Christchurch, is Stewart Island de laatste bezienswaardigheid; dit afgelegen eiland bezit een rijke ongerepte natuur en is de beste plek in Nieuw-Zeeland om een kiwi, de schuwe nationale vogel, te spotten.

Andere hoogtepunten op het Zuidereiland zijn het voormalige Franse stadje Akaroa nabij Christchurch, het mooie aan het gelijknamige meer gelegen Wanaka en Doubtful Sound, een waardige rivaal van Milford.

De grootste attracties van het land zijn de nationale parken, die volop gelegenheid bieden om van de schitterende ongerepte natuur te genieten. Maar welk deel van Nieuw-Zeeland u ook bezoekt, mooie gebieden zijn overal volop te vinden, van drukbezocht tot afgelegen en zeer stil. ■

Naar huis telefoneren

Vanuit een telefooncel kunt u met muntgeld, creditcard of prepaid-kaart internationaal bellen. Internationale telefoonkaarten, verkrijgbaar bij krantenkiosk en supermarkt, zijn voor intercontinentale gesprekken het goedkoopst. Een Nieuw-Zeelandse prepaidkaart voor uw mobiele telefoon is een nuttige aankoop. Toets voor internationale gesprekken eerst 00 en vervolgens het landnummer, netnummer (zonder de 0) en het abonneenummer. (Zie Reiswijzer p. 280.)

Bewoner van Canterbury.

Geschiedenis en cultuur

Nieuw-Zeeland nu 14-21

Geschiedenis 22-33

Maoricultuur 34-37

Ervaar: een *marae* 35

Ervaar: leer een paar woorden en zinnen in het Maori 37

Kunst en literatuur 38-43

Eten en drinken 44-47

Ervaar: Maorcuisine-excursie 47

Land en landschap 48-53

Nieuw-Zeeland nu

Toen de eerste Maori's in kano's vanuit Polynesië arriveerden, troffen zij een land aan dat in niets leek op wat zij kenden, een afgelegen en unieke prehistorische wereld. Ze noemden het Aotearoa, land van de lange witte wolk, omdat de hoog oprijzende vulkanen vaak in de mist lagen en de besneeuwde bergen onafzienbaar uitgestrekt leken.

Gezicht op Auckland vanaf de Sky Tower.

Weelderige oerbossen met reusachtige coniferen en varens bedekten een groot deel van het land en het turquoise en diepblauwe zeewater overspoelde de vele grotten en stranden van deze uitgestrekte en ongerepte eilanden.

De Maoristammen in dit prachtige land gedijden en bevochten elkaar bijna vijfhonderd jaar, waarna de de Engelsen kwamen, die een bloeiende kolonie stichtten door de natuurlijke rijkdommen te exploiteren. Aotearoa kreeg de naam Nieuw-Zeeland, de kolonisten veranderden het landschap, kapten bomen voor de houtexport en vormden berghellingen en dalen om tot vruchtbare akkers en glooiende groene weiden vol schapen. De nieuwkomers botsten met de Maori's, die gebukt gingen onder ziekten, wapengekletter en groeiende aantallen migranten op zoek naar land. Toch zou Aotearoa zijn Polynesische wortels nooit

verloochenen.

Hier ligt de kiem van het moderne Nieuw-Zeeland, een land met een spectaculaire natuur, een fascinerende smeltkroes van culturen, een Engelsprekend land waar de Europese cultuur dominant is, maar waar altijd Polynesisch bloed door de aderen zal vloeien.

Niet alleen is de opleving van de Maoricultuur overal zichtbaar; Nieuw-Zeeland is ook een voorbeeld voor de andere landen van Australazië: Polynesiërs uit afgelegen eilanden als Samoa, de Cookeilanden, Tonga en Niue zoeken hier nieuwe mogelijkheden. Er komen steeds meer migranten uit Azië, met name uit China, terwijl een groot deel van de grote Indische gemeenschap uit de Pacific afkomstig is.

Twee volkeren, een land

Op een bevolking van 4,4 miljoen inwoners is circa 15% Maori en 80% van Europese afkomst (of Pakeha, de Maorinaam voor Europeanen). Nieuw-Zeeland is dus een land waar de Maori- en de Engelse cultuur samenkomen, een vreemde maar fascinerende mengeling.

De relatie tussen de verschillende bevolkingsgroepen was aanvankelijk goed en werd in 1840 bezegeld met het Verdrag van Waitangi, waarin de Maorirechten en soevereiniteit over

NATIONAL GEOGRAPHIC REISGIDS

NIEUW-ZEELAND

WERELDWIJD NEMEN EXPERTS VAN NATIONAL GEOGRAPHIC EEN KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN EN DRINGEN DOOR TOT DE KERN VAN DE CULTUUR, DE GESCHIEDENIS EN HET VOLK VAN EEN LAND. DANKZIJ NATIONAL GEOGRAPHIC REISGIDSEN KAN HUN ERVARING DE JOUWE WORDEN.

DE REIS INDELEN, een uitgebreide kennismaking met Nieuw-Zeeland, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, zoals een Maorifeest bijwonen, kiwi's (vogels) spotten, paardrijden over Pakiri Beach en meehelpen op een biologische boerderij.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELINGEN EN AUTOTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes, onder andere door het centrum van Auckland, de Milford Track, de Tongariro Alpine Crossing en de wijngaarden van de Wairau Valley.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals naar de vulkaan Mount Taranaki, de ruige Whanganui River, Stewart Island en de oostkaap.

NIET MISSEN bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

 NATIONAL
GEOGRAPHIC
REISGIDS

National Geographic Reisgids maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

NUR 518

ISBN 978-90-215-6606-1

9 789021 566061

www.kosmosuitgevers.nl